6 উৎসৱৰ বাবে সজ্জা

উদযাপনৰ বাবে সজ্জা!

ৰোহন আৰু তেওঁৰ বন্ধুসকলক উৎসৱ উপলক্ষে ঘৰ সজাবলৈ মালাৰ প্ৰয়োজন। প্ৰত্যেকৰে ওচৰত 10 পাহ ফুল আছে। ওপৰৰ ছবিখনৰ সহায়ত টেবুলখন সম্পূৰ্ণ কৰক।

নাম	মালাৰ সংখ্যা	ফুলৰ সংখ্যা	মুঠ সংখ্যা
ৰোহন	1	2	10 + 2 = 12
ছিমৰান	3	7	30 + 7 = 37
আকাশ	4	8	40 + 8 = 48
সৰালী	5		50 + 3 = 53
জাভেদ			
জোহা			

© NCERT not to be republished

ৰোহন আৰু সুৱালীয়ে একেলগে কিমান ফুল ব্যৱহাৰ কৰে?

ৰোহনে আনে	1 (মালা) 2 (ফুল)	10 + 2 = 12
সুৱালীয়ে আনে	5 (মালা) 3 (ফুল)	50 + 3 = 53
সুৱালী আৰু ৰোহনে একেলগে আনে	6 (মালা) 5 (ফুল)	60 + 5 = 65

দহক (দহ)	একক (এক)
1	2
+ 5	3

T	O
1	2
+ 5	3
	5

T	O
1	2
+ 5	3
6	5

© NCERT not to be republished

জোহা আৰু জাভেদে মুঠতে কিমান ফুল ব্যৱহাৰ কৰে?

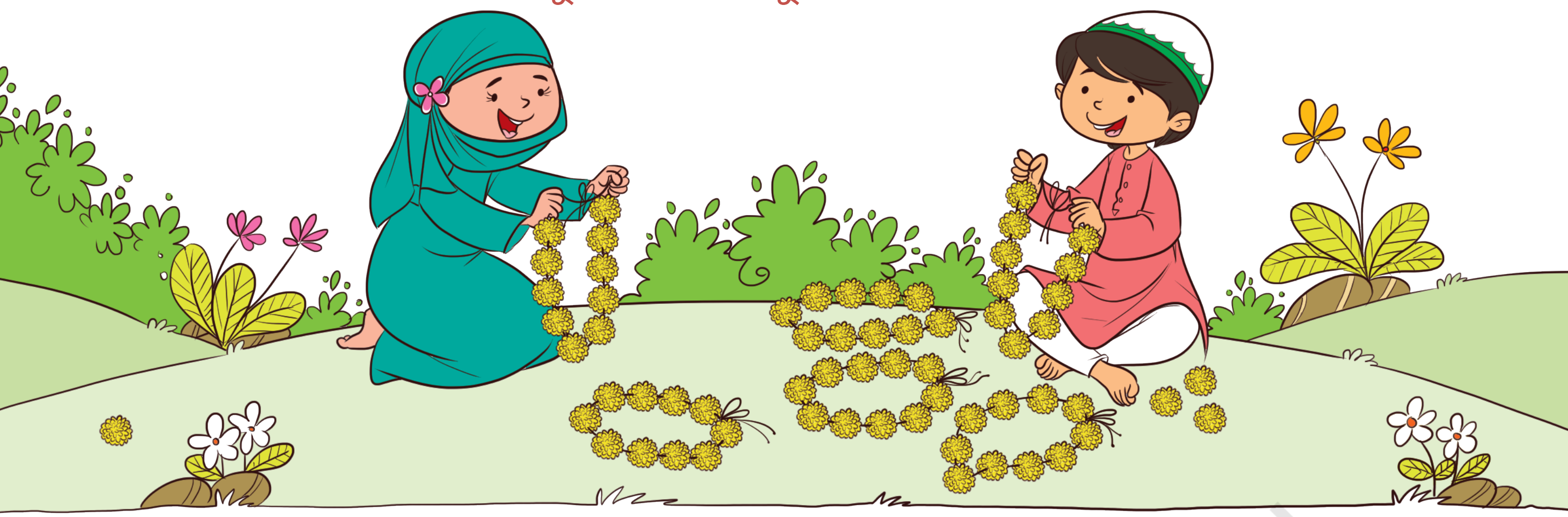

জোহাই আনে	2 0	20 + 0 = 20
জাভেদে আনে	4 3	40 + 3 = 43
জোহা আৰু জাভেদ একেলগে আনে	6 3	60 + 3 = 63

$$\begin{array}{cc} T & O \\ 4 & 3 \\ +2 & 0 \\ \hline \\ \hline \end{array} \longrightarrow \begin{array}{cc} T & O \\ 4 & 3 \\ +2 & 0 \\ \hline \\ \hline \end{array} \longrightarrow \begin{array}{cc} T & O \\ 4 & 3 \\ +2 & 0 \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

জোহা আৰু আকাশে ব্যৱহাৰ কৰা মুঠ ফুলৰ সংখ্যা কিমান?

জোহাই আনে	2 0	20 + 0 = 20
আকাশে আনে		
জোহা আৰু আকাশে একেলগে আনে		

$$\begin{array}{cc} T & O \\ 4 & 8 \\ +2 & 0 \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

© NCERT not to be republished

ৰোহন আৰু ছিমৰনে ব্যৱহাৰ কৰা মুঠ ফুলৰ সংখ্যা কিমান?

ৰোহনে আনে		
ছিমিৰনে আনে		
ৰোহন আৰু ছিমিৰনে একেলেগে আনে		

আহাঁ আমি গনিলাডি (গণনাৰ মালা)ৰ ওপৰতো কৰো!

A. 25 + 12 = ☐

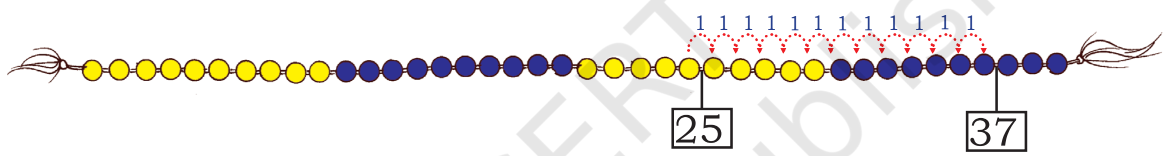

B. 57 + 34 = ☐

ৰ আগত ____ গণনা কৰক।____

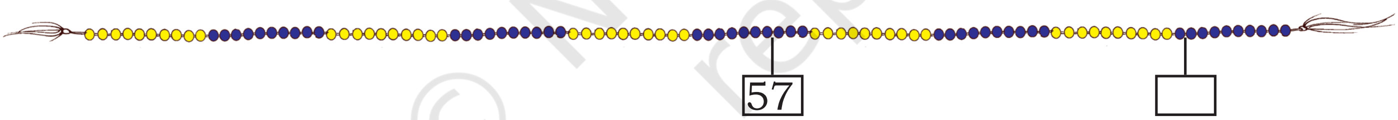

এইদৰে বুজি লওঁ আহক।

57 + 34 = 57 + 30 + 4

87 + 4 = 91

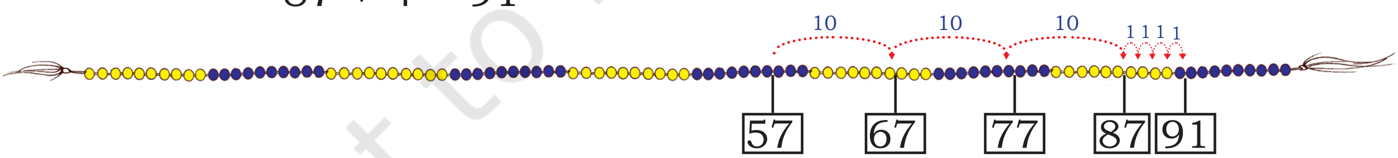

C. 24 + 43 = ☐

আমি 24 + 40 + 3 = 64 + 3 = 67এনেদৰে লিখিব পাৰো

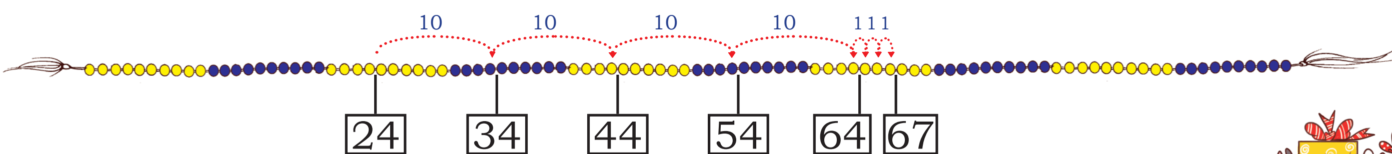

আমি 43 সংখ্যাটো আন এক ধৰণে পাব পাৰো:20 + 20 + 3

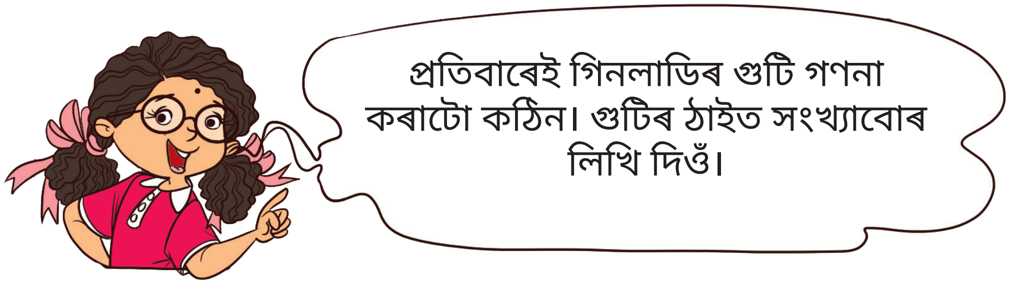

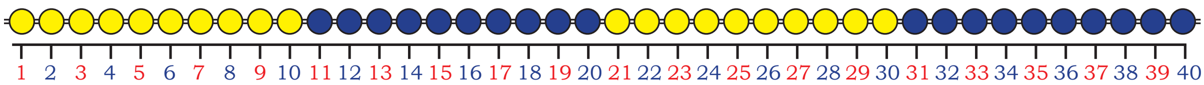

এতিয়া সংখ্যাৰেখাত সংখ্যা যোগ কৰা।.

A. 23 + 14 = 37

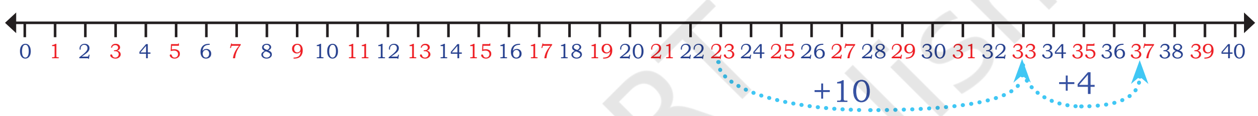

B. 24 + 16 = ☐

C. 11 + 22 = ☐

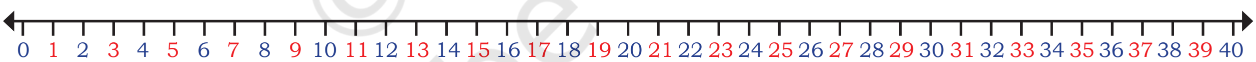

সংখ্যা ৰেখা পঢ়ি বাকচবোৰ পূৰণ কৰক।

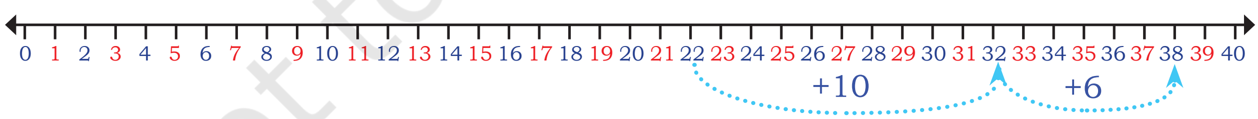

A. 22 + ☐ = 38

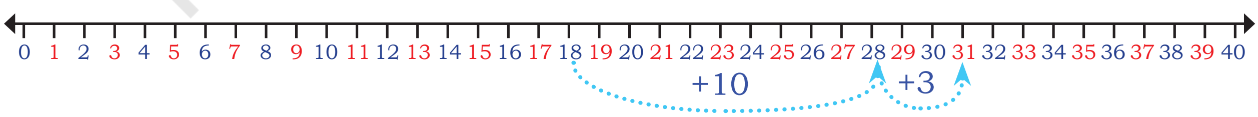

B. 18 + ☐ = ☐

© NCERT not to be republished

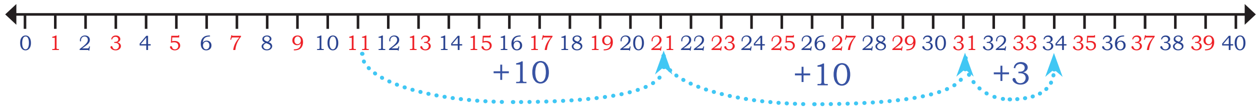

C. ☐ + ☐ = ☐

এই সংখ্যাবোৰ যোগ কৰা

44 + 23 ____	56 + 23 ____	60 + 25 ____	52 + 30 ____

ব্লকৰ সতৈে খেলো

মাহীৰ কিছুমান ব্লক আছে। ঈশাই খেলিবলৈ ব্লক লৈ আহিছিল। তেওঁলোকৰ মুঠ কিমান ব্লক আছে সেইটো বিচাৰি উলিওৱাত আমি তেওঁলোকক সহায় কৰোঁ আহক।

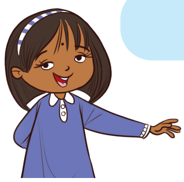

মাহীৰ ব্লক।

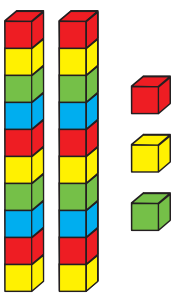

2 দহ 3 একক

আৰু

ইছাৰ ব্লক।

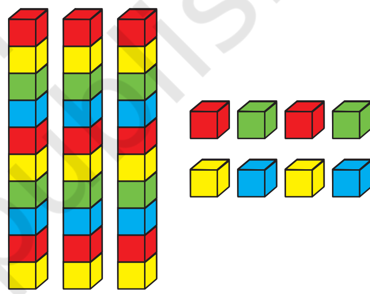

3 দহ 8 একক

+

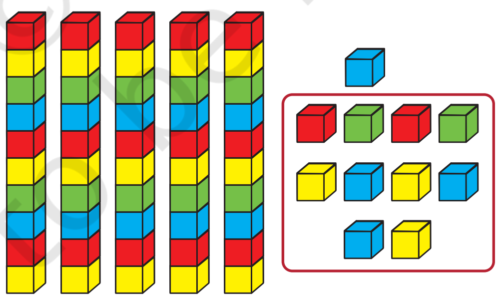

5 দহ 11 একক (1 দহ 1 এক)

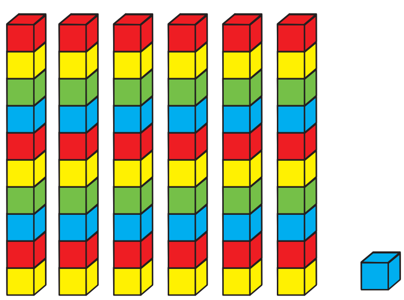

6 দহ 1 একক

© NCERT not to be republished

মুঠ ব্লকৰ সংখ্যা বিচাৰি উলিয়াওঁ আহাঁ।

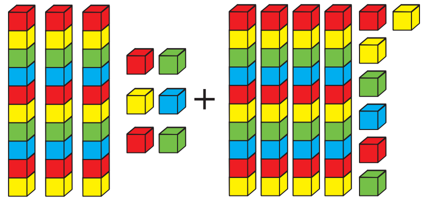

3 দহ
6 একক

4 দহ
7 একক

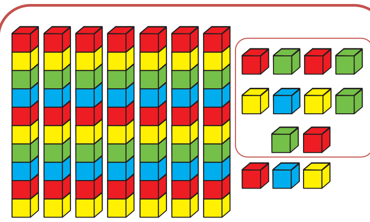

7 দহ
13 ones
8 দহ আৰু 3 একক

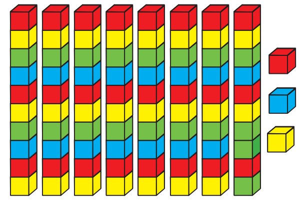

80 + 3 = 83

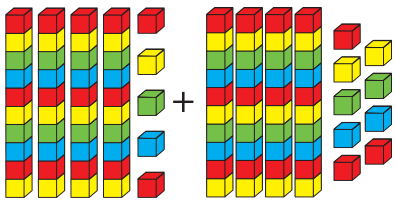

4 দহ
5 একক

4 দহ
9 একক

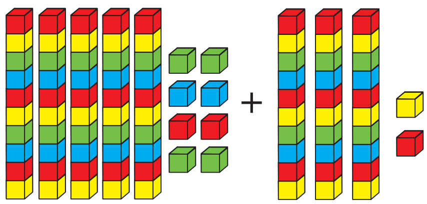

5 দহ
8 একক

3 দহ
2 একক

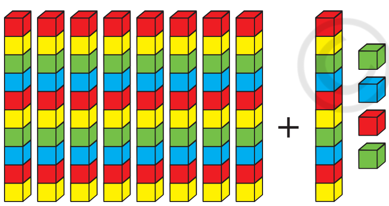

8 দহ

1 দহ
4 একক

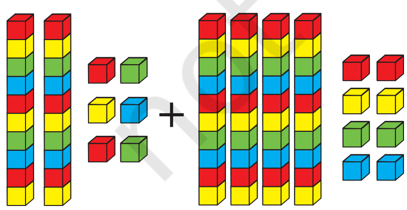

2 দহ
6 একক

4 দহ
8 একক

© NCERT not to be republished

T O 3 6 + 4 7 ———	একক কইটা যোগ কৰা (6 + 7 = 13) → 1 দহ আৰু 3 একক	T O 1 3 6 + 4 7 ——— 3	দহ যোগ কৰা (3 + 4 + 1 = 8) → 8 দহ	T O 1 3 6 + 4 7 ——— 8 3

দহকৰ স্থানান্তৰিতকৰণ

যোগ কৰা

46 + 39 ——— ———	56 + 19 ——— ———	36 + 8 ——— ———	30 + 58 ——— ———	45 + 35 ——— ———

কৰি চাওঁ আহাঁ

ক) ৰহিমে এখন মেচত 43 ৰান আৰু আন এখন মেচত 58 ৰান কৰে। দুয়োখন মেচত একেলগে কিমান ৰান কৰিলে? ☐

© NCERT not to be republished

খ) ছিমৰপ্ৰীতৰ হাতত 12 ডাল ৰং পেঞ্চিল আছিল। মাকে তাইক আৰু 36 ডাল ৰং পেঞ্চিল উপহাৰ দিলে। তাইৰ হাতত এতিয়া মুঠ কিমান ৰং পেঞ্চিল আছে?

গ) হিনাই 34টা ৰঙা মাৰ্বল আৰু 57টা নীলা মাৰ্বল সংগ্ৰহ কৰিছিল. তাইৰ হাতত এতিয়া মুঠ কিমান মাৰ্বল আছে?

ঘ) ছাৰিকাই মেলাত `56 টকা খৰচ কৰিছিল, আনহাতে মনীষে মেলাত `35 খৰচ কৰিছিল। দুয়োজনে মেলাত খৰছ কৰা মুঠ টকা কিমান?

ঙ) বাছখনত 36 জন পুৰুষ আৰু 47জন মহিলা। বাছত .কিমান মানুহ আছে?

চাঁকি গণনা কৰো আহাঁ

© NCERT not to be republished

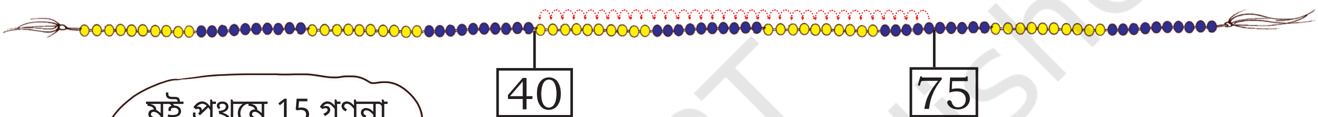

অৰ্থাৎ 15ৰ পৰা 35টা আঁতৰাই দিলে তেতিয়া উত্তৰ হ'ব 40।

75 – 35 = 40

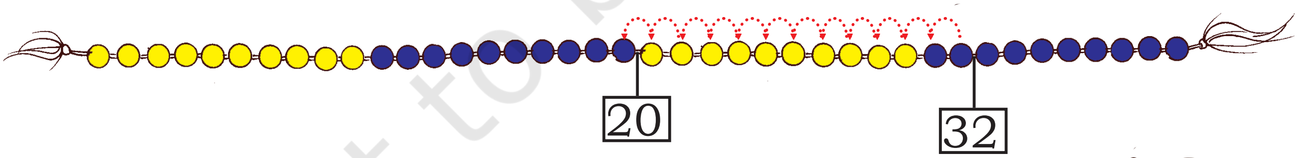

32ৰ পৰা 12 টা আঁতৰাই আনিলে আমি 20 টা পাওঁ।

32 – 12 = 20

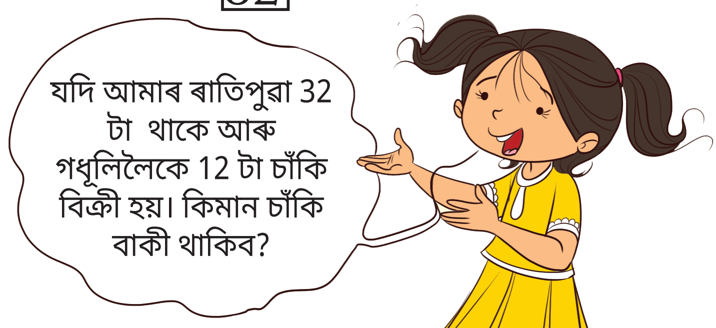

© NCERT not to be republished

আমিও গিনলাডি ব্যৱহাৰ কৰি তলত দিয়া উত্তৰ বিচাৰিব পাৰো।

A. 18ৰ পৰা 9 টা লৈ যোৱা | **18 − 9 =** ___

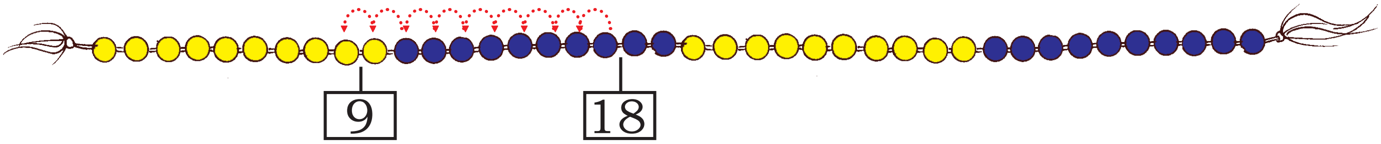

B. 12ৰ পৰা 8 টা লৈ যোৱা | 12 − 8 = ___

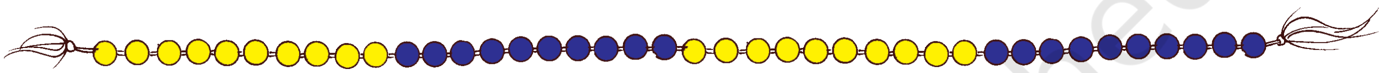

C. 30ৰ পৰা 18 টা লৈ যোৱা | 30 − 18 = ___

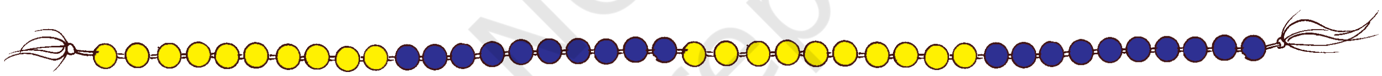

D. 23ৰ পৰা 14 টা লৈ যোৱা | 23 − 14 = ___

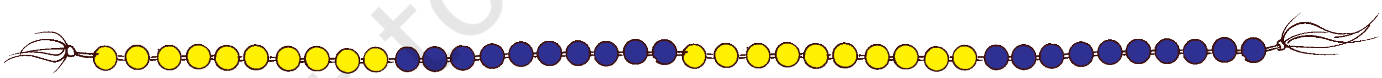

E. 26ৰ পৰা 17টা লৈ যোৱা | 26 − 17 = ___

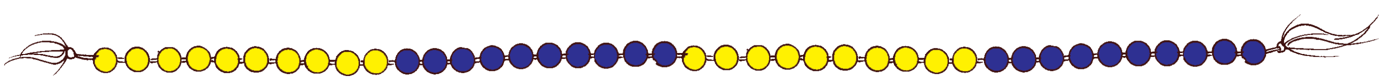

© NCERT not to be republished

যোৱাকালি আমি গিনলাডিৰ ওপৰত বাকী থকা চাঁকিবোৰ গণিলোঁ।
কেনেকৈ কৰিলো কোৱাচোন? কিন্তু, মোৰ ঘৰত গিনলাডি নাই।
তেনেহলে কাগজত গিনলাডী বনাওঁ আহাঁ।

যদি মই 19ৰ পৰা 15 টা লৈ যাঁও তেন্তে প্ৰথমে 19 লৈকে গণনা কৰি তাৰ পিছত 15 পিছুৱাই যাওঁ।

19 − 15 = 4

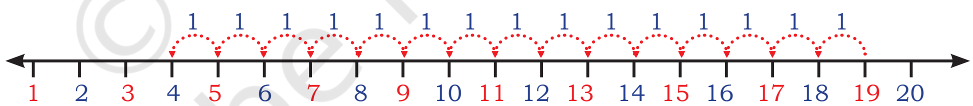
1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

সংখ্যাৰেখাত বিয়োগ কৰাৰ আন এটা উপায় মোৰ আছে।
আমি পোনে পোনে 10 খোজ পিছুৱাই জপিয়াই তাৰ পিছত 5 খোজ পিছুৱাই গৈ 4 ত উপনীত হ'ব পাৰো।

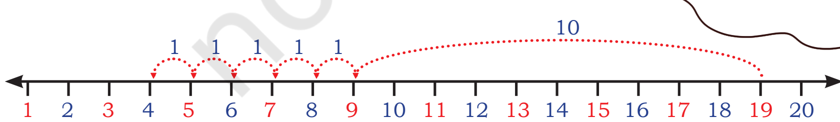
1 1 1 1 1 10
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

সংখ্যাৰেখোত অলপ অনুশীলন কৰোঁ আহাঁ।

নম্বৰেখো পঢ়ি বাকচবোৰ পূৰণ কৰা।

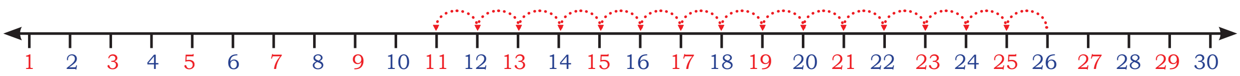

A. 26 − ☐ = ☐

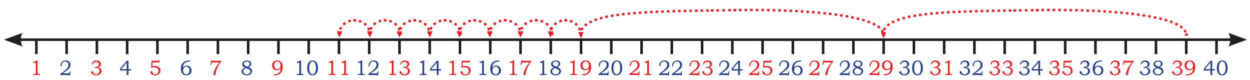

B. 39 − 28 = ☐

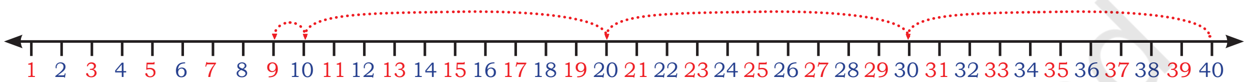

C. ☐ − ☐ = ☐

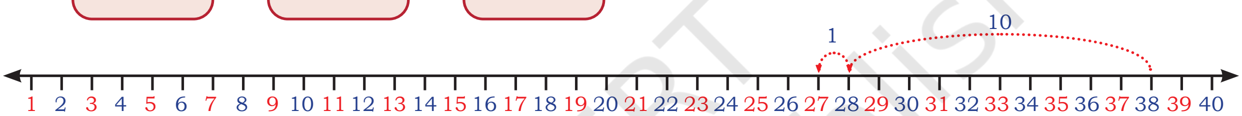

D. 38 − 11 = ☐

E. 22 − 22 = ☐

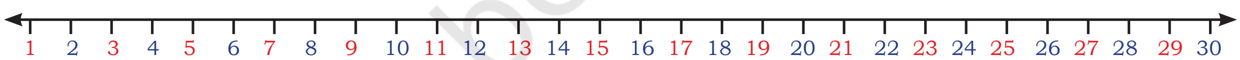

F. 14 − 0 = ☐

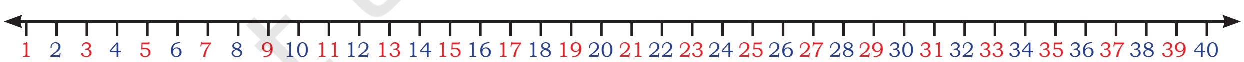

G. 35 − 12 = ☐

দৈনন্দিন জীৱনৰ পৰা উদাহৰণ লৈ শূন্য বিয়োগ আৰু নিজৰ সৈতে সংখ্যাটো বিয়োগ কৰাৰ বিষয়ে শিশুৰ সৈতে আলোচনা কৰক, যেনে, সকলো ধন খৰচ কৰা বা কোনো ধন খৰচ নকৰা।

© NCERT not to be republished

ব্লকৰ সৈতে খেলা

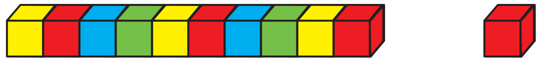

10 1

T	O
4	5
− 1	2

T	O
4	**5**
− 1	**2**
	3

T	O
4	5
− **1**	2
3	3

24 ৰ পৰা 37 বিয়োগ কৰক

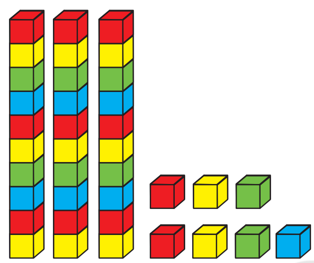

3 দহ 7একক

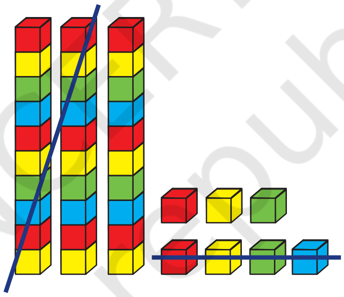

2 দহ 4 একক

T	O
3	7
− 2	4

কৰি চাওঁ আহাঁ

$$\begin{array}{r} 24 \\ -\,13 \\ \hline \\ \hline \end{array} \qquad \begin{array}{r} 54 \\ -\,31 \\ \hline \\ \hline \end{array} \qquad \begin{array}{r} 32 \\ -\,12 \\ \hline \\ \hline \end{array} \qquad \begin{array}{r} 46 \\ -\,34 \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

ক) শিখাৰ ওচৰত 82 টকা আছিল। তাই 22 টকাৰ পেঞ্চিল কিনিলে। তাইৰ হাতত কিমান টকা বাকী আছে? ______

খ) ৰুবীৰ 60 টকা আছিল। তাই 20 টকাৰে এখন বহী কিনিলে। তাইৰ হাতত কিমান টকা বাকী আছে? ______

© NCERT not to be republished

মালাৰে সৌন্দৰ্য বৰ্ধন

© NCERT not to be republished

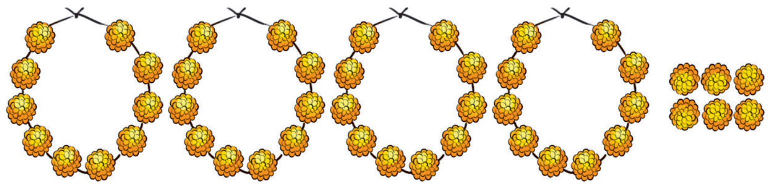

46

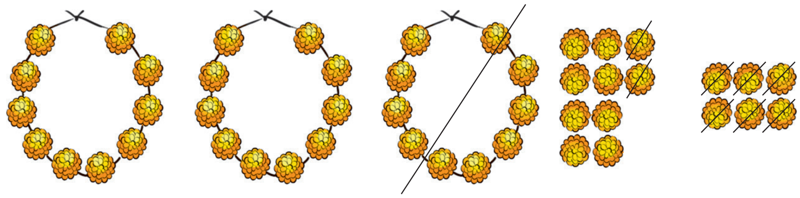

18 দবিলৈ

	T	O
	4	6
−	1	8

	T	O
	~~4~~ 3	~~6~~ 16
−	1	8
		8

খোল খায় 1 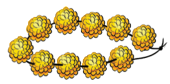 = 16)

16 − 8 = 8

	T	O
	~~4~~ 3	~~6~~ 16
−	1	8
	2	8

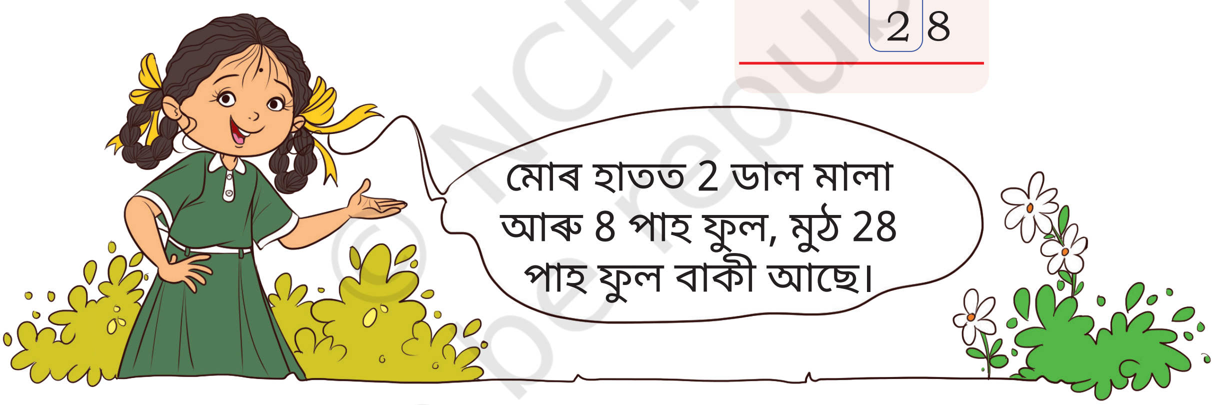

এতিয়া জ্যোতিৰ মুঠ 28 পাহ ফুল আছে। তাই 5 পাহ তাইৰ বান্ধৱীক দিয়ে। জ্যোতিৰ লগত কিমান ফুল বাকী আছে জানিবলৈ সহায় কৰা?

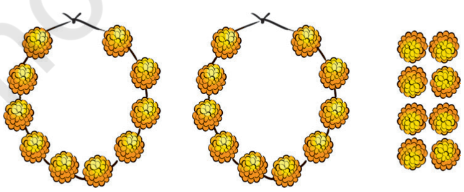

	2	8
−		5

© NCERT not to be republished

এতিয়া জ্যোতিৰ ওচৰত মুঠ 54 পাহ ফুল আছে। তাই মাকক 28 পাহ দিয়ে। তাইৰ ওচৰত কিমান ফুল বাকী আছে?

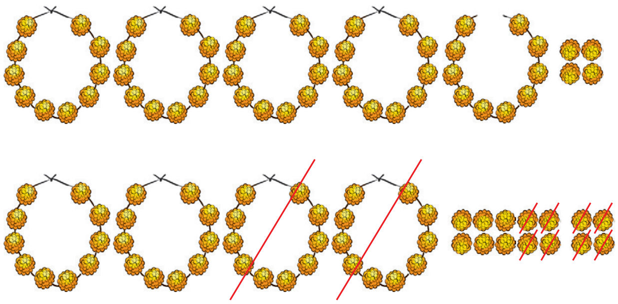

$$\begin{array}{r} 54 \\ -\ 28 \\ \hline \\ \hline \end{array} \rightarrow \begin{array}{r} \overset{4}{\cancel{5}}\,\overset{14}{\cancel{4}} \\ -\ 2\ 8 \\ \hline 6 \\ \hline \end{array} \rightarrow \begin{array}{r} \overset{4}{\cancel{5}}\,\overset{14}{\cancel{4}} \\ -\ 2\ 8 \\ \hline 2\ 6 \\ \hline \end{array}$$

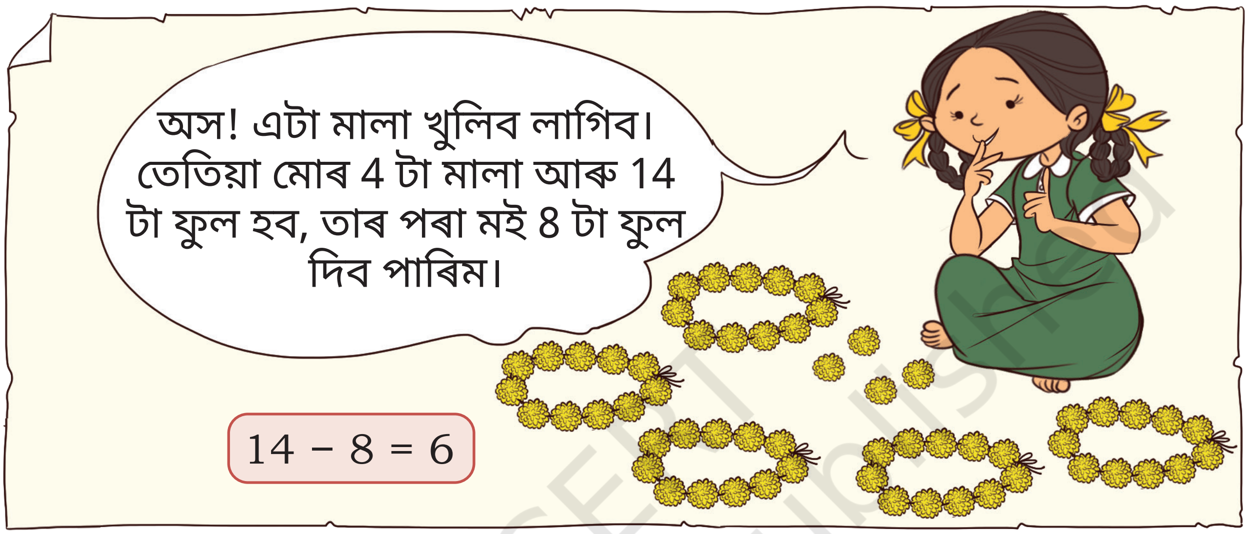

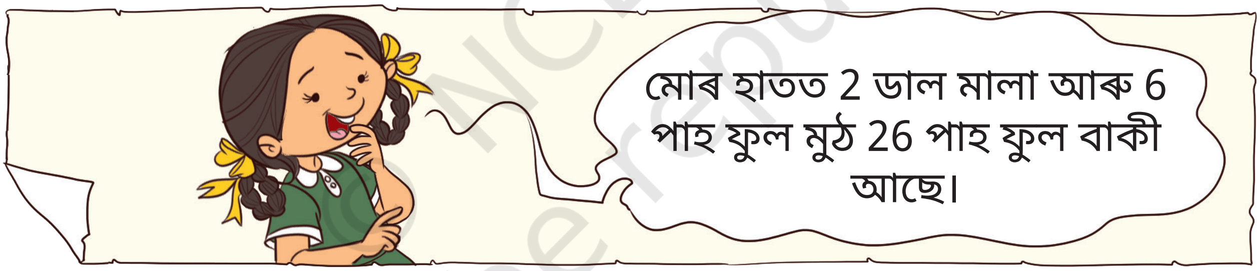

জ্যোতিৰ মুঠ 13 পাহ ফুল আছে। তাই মাকক 47পাহ দিয়ে। তাইৰ ওচৰত কিমান ফুল বাকী আছে?

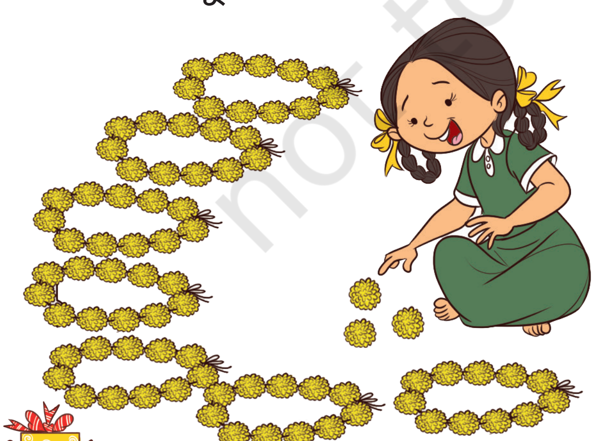

	মালা	ফুল
জ্যোতিৰ আছে	7	3
জ্যোতিয়ে দিয়ে	4	7
জ্যোতিৰ ওচৰত বাকী আছে		

কৰি চাওঁ আহাঁ

$\begin{array}{r} 45 \\ -\ 18 \\ \hline \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 84 \\ -\ 37 \\ \hline \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 65 \\ -\ 45 \\ \hline \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 27 \\ -\ 27 \\ \hline \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 93 \\ -\ 48 \\ \hline \\ \hline \end{array}$

ৰছীৰে জপওিৱা

অমন আৰু অভনীয়ে 'ৰছীৰে জপিওৱা' খেল খেলি আছে। দুয়োজনে 20টা জাপ সম্পূৰ্ণ কৰিব লাগিব। ভৰিৰ তলেৰে ৰছীডাল পাৰ হ'লে এটা স্কিপ গণনা কৰিব পাৰি। তেওঁলোকে জপিওৱাৰ বাবে দুটা সুযোগ পাব। যদি কোনোবাই প্ৰথমবাৰ যিকোনো জাপ ভুল কৰে তেন্তে তেওঁলোকে 20টা জাপ সম্পূৰ্ণ কৰাৰ আৰু এটা সুযোগ পাব।

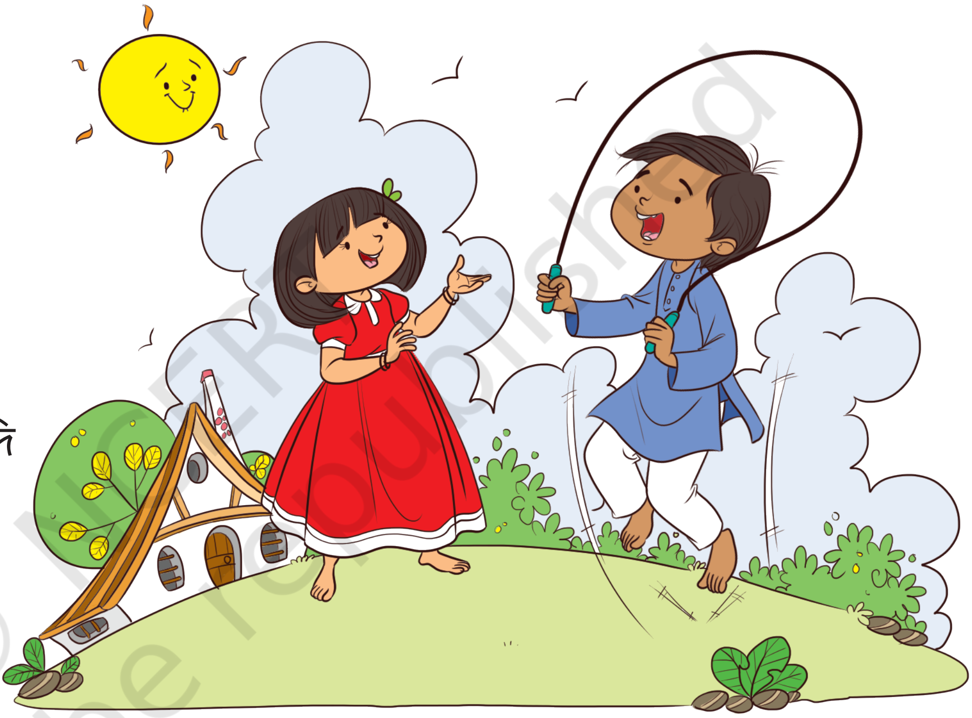

ক) আমানে প্ৰথম সুযোগতে 14 টা জাপ সম্পুৰ্ণ কৰে। 20টা জাপ সম্পূৰ্ণ কৰিবলৈ তেওঁ আৰু কিমান জাপ মাৰিব লাগিব?

20 − 14 = ____ 14 + ____ = 20

খ) অৱনীয়ে প্ৰথম সুযোগতে 12 টা জাপ সম্পুৰ্ণ কৰে। 20টা জাপ সম্পূৰ্ণ কৰিবলৈ তাই আৰু কিমানটা জাপ মাৰিব লাগিব? ____

20 − 12 = ____ 12 + ____ = 20

© NCERT not to be republished

কৰি চাওঁ আহাঁ

ক) অনুষ্কাই 63টা শামুকৰ খোলা সংগ্ৰহ কৰিছিল। .তাই ককায়েকক 26টা দিলে। তাইৰ লগত কিমান শামুকৰ খোলা বাকী আছে? ☐

খ) বাছখনত 54 জন যাত্ৰী বহি আছিল আৰু 16 জন বাছ ষ্টেণ্ডত নামিল। বাছত এতিয়া কিমানজন আছে? ☐

গ) 40টা বেলুন আছিল আৰু 13টা বেলুন ফুটি গ'ল। কিমান বেলুন বাকী আছে? ☐

ঘ) কণিকাই 72ডাল খাৰু বনাইছিল। 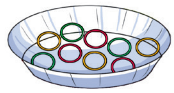. তাৰে 36 ডাল বিক্ৰী কৰিলে। কণিকাৰ লগত এতিয়া কিমান খাৰু বাকী আছে? ☐

ঙ) গছজোপাত 56 টা চৰাই বহি আছিল। . আৰু কেইটামান চৰাই আহি তেওঁলোকৰ লগত যোগ দিলে। এতিয়া 87টা চৰাই আছে। পিছত অহা চৰাইৰ সংখ্যা জানি লোৱা। ☐

চ) আৰ্মানে 18 বাৰ বলটো ড্ৰিবল কৰে। 35টা টেপ সম্পূৰ্ণ কৰিবলৈ তেওঁ আৰু কিমানবাৰ বলটো ড্ৰিবল কৰিব লাগে? ☐

© NCERT not to be republished

যোগ আৰু বিয়োগৰ সৈতে

যোগ আৰু বিয়োগ সম্পূৰ্ণ কৰিবলৈ খালী ঘৰৰ নম্বৰবোৰ পূৰণ কৰক।

20, 30, 50

50
20 30

20 + 30 = ____
30 + ____ = 50
50 − 30 = 20
____ − 20 = 30

10, 20, 30

30
10 20

10 + 20 = ____
____ + ____ = ____
30 − ____ = 10
30 − ____ = 20

20, 80, 100

100
80 20

যোগ আৰু বিয়োগৰ পিৰামিড

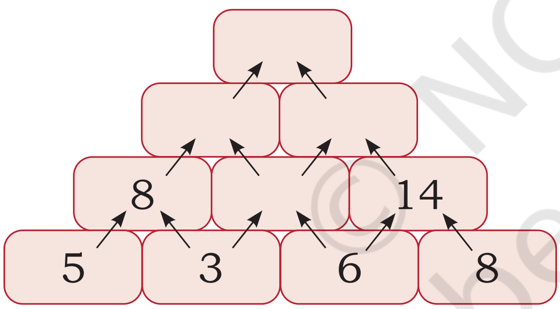

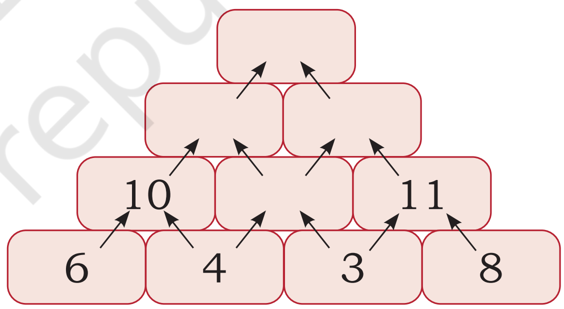

যেোগৰ পৰিামডি

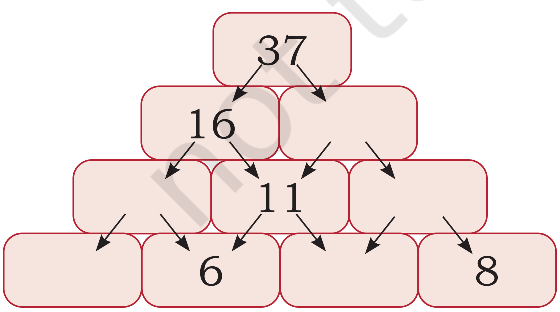

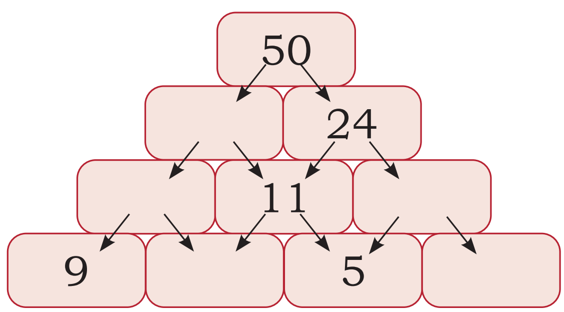

বয়িেোগৰ পৰিামডি

© NCERT not to be republished

এই নক্সাটো চোৱা।

3	12	9
8		15
5	11	6

ইয়াত, 3 + 9 = 12   9 + 6 = 15

6 + 5 = 11   5 + 3 = 8

এতিয়া তলৰ নক্সাটো সম্পূৰ্ণ কৰা।

A.

1	5	
9		10
	14	

B.

	10	
9		13
	12	

হানিয়া আৰু মানসীৰ উপহাৰ

হানিয়া আৰু মানসীয়ে মাকক উপহাৰ দিব বিচাৰে। ইয়াক সজাবৰ বাবে তেওঁলোকে কিছুমান ফিতা আৰু উপহাৰ মেৰিওৱা কাগজ এটা কিনিছিল।

বেগটোত 18 টকা আছে। উপহাৰৰ মেৰিওৱা কাগজৰ দাম 24 টকা আৰু ফিতাৰ দাম 37টকা।

ক) তেওঁলোকে কিমান টকা খৰচ কৰিলে? ☐

খ) তেওঁলোকৰ লগত কিমান টকা বাকী আছে? ☐

প্ৰকল্পৰ কাম

দলজীতে কিছুমান প্ৰশ্নৰ সমাধান কৰি উত্তৰ লিখি থৈছে। সেইবোৰ শুদ্ধ বুলি তুমি ভাবা নে? উত্তৰবোৰৰ পৰীক্ষা কৰা।

তুমি ভুল ভবা উত্তৰবোৰ শুধৰাই দিয়া।

25	37	35	57	30
+ 36	+ 58	− 17	− 78	− 17
511	131	22	21	27

© NCERT not to be republished